

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (7621 Pécs, Mária u. 29. ügyintéző dr. Halmos Péter ügyvéd) által képviselt **Arany Kft. „f.a.”** (felperes címe) felperesnek a Horváth, Dóczi és Lehmann Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Hercegprímás u. 11. I. em., ügyintéző dr. Lehmann Orsolya ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I. rendű alperes címe) I. r., és **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. r. alperes ellen kölcsöntatozás megfizetése iránt indított perében - melybe az I. r. alperes pernyertessége érdekében a Peszlen és Mészáros Ügyvédi Iroda (1092 Budapest, Ráday u. 43. fszt. 1. ügyintéző dr. Mészáros Győző ügyvéd) által képviselt **alperesi beavatkozó** (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott - a Baranya Megyei Bíróság 8.G.40.104/2004/199. számú ítélete ellen az I. r. alperes 201. és a beavatkozó 200. sorszám alatt benyújtott fellebbezése, továbbá a felperes Gf.IV.30.140/2008/3. számú csatlakozó fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében megváltoztatja:

- az I. r. alperest terhelő marasztalás összegét 114.946.000 (egyszáztizennégymillió-kilencszáznegyvenhatezer) forintra felemeli,
- az ezen összeg utáni kamatfizetési kötelezettségre nézve a 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a kamat mértékét a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegében állapítja meg, a kereset ezt meghaladó részét utasítja el,
- az I. r. alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 4.138.056 (négy millió-egyszázharmincnyolcezer-ötvenhat) forintra, a beavatkozó által fizetendő elsőfokú perköltséget 4.279.112 (négy millió-kettőszázhetvenkilencezer-egyszáztizenkettő) forintra szállítja,

- mellőzi a felperes illetékfizetésre kötelezését, és az I. r. alperes által az államnak fizetendő illeték összegét 900.000 (kilencszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi az I. r. alperest és a beavatkozót, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek személyenként 1.050.000 (egymillió-ötvenezer) forint fellebbezési perköltséget.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. r. alperest 2001. július 25-én kelt társasági szerződéssel Cs. A. és az I.-R. Kft. alapította, a B., V. utca szám alatti beépíthető ingatlan megvásárlása és beépítése végett. Később erről a szándékukról letettek, és felajánlották a felperes ügyvezetőjének, dr. A. I.-nek, aki a gazdasági tervet folytatni kívánta: egy 154 lakásból és 171 parkolóhelyből álló társasház megvalósítását, vállalva az ehhez szükséges anyagi eszközök előteremtését, és a gazdasági események megnevezését. Ezzel a tevékenységgel nem kívánta nyilvánosan összefüggésbe hozni sem saját nevét, sem a felperest, ezért az elképzelései megvalósításához olyan embereket keresett, akik nevükkel részt vesznek a szükséges gazdasági eseményekben, az ő utasítására, az ő irányítása mellett a szükséges jognyilatkozatokat megteszik. Ebből a célból dr. A. I. megállapodott a M. és T. Betéti Társaság üzletvezetésre jogosult tagjával, K. R.-el (későbbi névváltoztatása után K. R.), közreműködésre kérte fel továbbá az unokahúgát, T. M.-né. Ilyen előzmények után vásárolta meg az I. r. alperes többségi szavazati jogot biztosító üzletrészt a M. és T. Bt. 2001. szeptember 4-én, a kisebbségi üzletrészt pedig T. M.-né, aki 2001. augusztus 8-tól kezdődően volt az I. rendű alperes tagja. Az üzletrészek vételárához szükséges pénzt, 29.500.000 forintot dr. A. I. biztosította.

2001. szeptember 27-ei hatállyal az I. r. alperes önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője Sz. Z. volt, aki feladatait dr. A. I. irányításával az ő utasítására végezte. Az ügyvezetéssel járó feladatokat egyébként dr. A. I. látta el, az ehhez szükséges döntéseket ő hozta meg. Ennek érdekében már 2001. szeptember 15-én aláíratott Sz. Z.-al egy általános képviseletre vonatkozó meghatalmazást.

A B., V. utcai szám alatti ingatlan vételára 160.000.000 forint volt. Az I. r. alperes 2.000.000 forintot bánatpénzként 2001. augusztus 9-én letétbe helyezett. Az adásvételi szerződést 2001. szeptember 3-án kötötték meg. Az I. r. alperesnek nem volt elegendő pénze a teljes vételár kifizetéséhez. A 2001. szeptember 21-én megfizetett 48.000.000 forintot, és a 2001. szeptember 27-e és 2001. november 19-

e között több részletben megfizetett további 42.118.356 forintot dr. A. I. biztosította nem magánvagyonra, hanem a felperes ügyvezetőjeként a felperes vagyona terhére. A befizetéseknel közreműködött K. R., aki a befizetésekről szóló bizonylatokat aláírta. Ezek a pénzeszközök az I. r. alperes könyvelési dokumentációjában tagi kölcsönként szerepeltek. A fentiekén kívül is voltak olyan kiadásai az I. r. alperesnek, amelyeknek a pénzügyi fedezetét dr. A. I. biztosította. A felperes könyvelésében ezt úgy dokumentálta, hogy 2001. november 30. napjával 110.000.000 forint dr. A. I.-nek elszámolásra átadott összegként szerepelt.

A fenti események dokumentálása végett dr. A. I. 2001. december 3-án aláíratott Sz. Z.-al egy „kölcsönszerződés” megnevezésű okiratot, ebben azt rögzítették, hogy a felperes „a mai napon kölcsön címén kölcsönadott adós részére 40 hónapos lejáratú 110.000.000 forint azaz egyszáztízmillió forint készpénzt a B., V. utca szám alatti beruházás pénzügyi költségeinek finanszírozására”. Az I. r. alperes az összeg hiánytalan átvételét elismerte, és kötelezettséget vállalt arra, hogy a kölcsönt legkésőbb 40 hónapon belül a hitelező részére visszafizeti a futamidőre számított jegybanki alapkamattal növelt összegben.

A M. és T. Bt.-t 2002-ben a cégjegyzékből törölték, ezért 2002. május 7.napjától K. R. és felesége lépett a helyébe az I. r. alperes tagjaiként.

Az ingatlan vételára utolsó részletének és a kivitelezés beruházásának további finanszírozásához dr. A. I. pénzügyi befektetőt kereset. Megkereste hajdani iskolatársát, M. I.-t és kapcsolatba került a beavatkozóval is. 2002-ben üzleti tárgyalásokat folytattak, ennek eredményeként az ingatlan vételárának harmadik részletét 62.000.000 forintot M. I. fizette be az eladó bankszámlájára. Ezt az összeget az I. r. alperes könyvelési anyaga M. I.-tól kapott tagi kölcsönként tünteti fel, holott M. I. soha nem volt tagja az I. r. alperesnek.

A beavatkozó az üzleti terv megvalósításának finanszírozásában csak azzal a felvétellel volt hajlandó szerepet vállalni, ha megszerzi az I. r. alperes irányítását biztosító üzletrészt, valamint az I. r. alperes ügyvezetői tisztségét. Dr. A. I.-vel megállapodtak abban, hogy K. R. és felesége az üzletrészüket a beavatkozóra átruházzák. Az ezzel kapcsolatos taggyűlés 2002.november 15-én, pénteken volt, dr. M. I. p.-i ügyvéd irodájában. Az ügyvéd a szükséges okiratokat megszerkesztette, ehhez rendelkezésre állt Sz. Z.-nak az ügyvezetői tisztségről lemondó nyilatkozata, amit dr. A. I. utasítására tett meg 2002. október 25-én. A beavatkozó megszerezte K. R. és felesége üzletrészt, míg a szavazatok 10 %-át biztosító üzletrész T. M.-néé maradt. Az I. r. alperes önálló képviseleti joggal bíró ügyvezetője a beavatkozó lett.

A taggyűlési jegyzőkönyv tartalma szerint a beavatkozó bejelentette a társaságnak, hogy „a mai napig” azaz 2002. november 15-ig kölcsön adott az I. r. alperesnek 92.250.000 forintot, és kérte a taggyűlés hozzájárulását az erről szóló szerződés érvényességéhez. A taggyűlés a hozzájárulást megadta. A tagok az I. r. alperes nevét C.-B. Kft.-re változtatták.

Az I. r. alperes könyvelése szerint a beavatkozó 2002. október 24-én 5.000.000 forintot adott kölcsön az I. r. alperesnek, 2002. november 15-én további 102.250.000 forintot. Ugyancsak a könyvelés szerint 2002. november 18-án az I. r. alperes K. R.-nek 97.000.000 forintot visszafizetett. Ez azonban a könyvelés adataival szemben nem történt meg.

Dr. M. I. p.-i ügyvéd dr. A. I. és a beavatkozó tájékoztatása alapján szerkesztett egy „kölcsönszerződés” megnevezésű okiratot is, amely tartalma szerint a felperes mint kölcsönadó, és az I. r. alperes mint kölcsönvevő között jött létre 2002. november 15-én. A szerződésben a felek rögzítették, hogy „2001. december 3. napján kelt kölcsönszerződéssel” kölcsön adott az I. r. alperesnek 40 hónapos lejáratú 110.000.000 forintot. Az I. r. alperes a „jelen szerződés aláírásával az előző pontban írt összeg befizetését” elismerte, és megerősítette, egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy „a jelen szerződés aláírásával átvett kölcsönt” legkésőbb 40 hónapon belül visszafizeti kamatmentesen, de a kölcsönösszeg felhasználásával megvalósított „project” hasznából 6.000.000 forint részesedést juttat a felperesnek. A szerződést a felperes képviselőjében dr. A. I., az I. r. alperes képviselőjében a beavatkozó írta alá.

2002. november 15-ét követően a beavatkozó aláíratott Sz. Z.-al egy 2002. november 16. napjára keltezett nyilatkozatot, amely szerint a felperes és az I. r. alperes között „2001. december 3-án kelt kölcsönszerződés alapján a 110.000.000 forint kölcsönadó általi pénzügyi teljesítése nem történt meg”. A nyilatkozat tartalmazta azt is, hogy Sz. Z. a beavatkozónak „adminisztrációs elírásból fakadóan” a kölcsönrel kapcsolatban téves tájékoztatást adott. Sz. Z. valójában semmiféle felvilágosítást nem adott a beavatkozó részére, ők egymással 2002. november 15. napjának végéig nem is találkoztak.

2003. május 17-én és 28-án dr. H. L. p.-i ügyvéd a felperes megbízásából felszólította a beavatkozót, mint az I. r. alperes ügyvezetőjét, hogy a 2002. november 15-én létrejött kölcsönszerződés módosítása és az ingatlan jelzálogjoggal való megterhelése érdekében keresse fel. Az I. r. alperes jogi képviselője 2003. június 2-án kelt levelében úgy nyilatkozott, hogy az I. r. alperes a kölcsönszerződés „kölcsönös felülvizsgálatára és a beállt tényleges változások alapján a szerződés módosítására irányuló nyilatkozatot tett, nem pedig az ingatlan(ok) {.....} jelzáloggal történő megterhelése tárgyában nyilatkozott”. A levelét így folytatta: „természetesen úgyfelem a szerződés (mint kölcsönszerződés) esetleges módosításától (amennyiben az indokolt) nem zárkózik el, mivel azonban a jelzálogszerződés megkötésére kötelezettséget nem vállalt jelzálogszerződést kötni nem kíván. Annak rögzítése nem ütközik akadályba, hogy az időközben beállt változásra tekintettel a C.-B. Kft. az ingatlan tulajdonosaként kerüljön feltüntetésre, és ennek megfelelően a C.-B. Kft. tulajdonosi voltát a kölcsönszerződés rögzítse, mivel ez valóban bekövetkezett, és beállt a tényleges változás, melynek rögzítésétől a C.-B. Kft. nem is zárkózik el”.

2003-ban dr. A. I. és a beavatkozó között szóba került, hogy üzleti tervük megvalósítását az I. r. alperes üzletrészeinek értékesítésével másnak átengedjék. E célból tárgyalásokat folytattak a II. r. alperessel. 2003. szeptember 23-án ismeretlen helyről érkezett egy adásvételi szerződés dr. A. I. faxszámára, amelynek tartalmából dr. A. I. és dr. H. L. arra a következtetésre jutott, hogy a beavatkozó a saját üzletrészt a II. r. alperesnek értékesítette. Valójában a beavatkozó nem ruházta át az üzletrészt a II. r. alperesre. Az I. r. alperes taggyűlése 2003. november 21-én hozzájárult ahhoz, hogy T. M.-né 300.000 forint névértékű üzletrészt a II. r. alperes megvásárolja. Ennek az üzletrésznek a felét már a megelőző napon átruházta a II. r. alperesre T. M.-né, a másik felének átruházása pedig a taggyűlési határozat meghozatalát követően „nyomban” megtörtént. E naptól a II. r. alperes az I. r. alperes tagjává vált, törzsbetétének mértéke a törzstőke 10 %-át tette ki. A 2003. november 21-én megtartott taggyűlésen a tagok a beavatkozó mellett a II. r. alperest is ügyvezetővé választották 5 évi időtartamra „oly módon, hogy B. B. tisztsége a beruházás megvalósításához szükséges banki hitel aláírásának napjától kezdődik”. A II. r. alperest a cégbíróság a cégnyilvántartásba az I. r. alperes ügyvezetőjeként soha nem jegyezte be. A 2003. november 21-ei megállapodást a II. r. alperes az I. r. alperes ügyvezetőjeként írta alá.

Ugyanezen a napon létrejött egy megállapodás dr. A. I. „illetve” az általa képviselt felperes és a II. r. alperes között. Ebben rögzítették, hogy a II. r. alperes 2003. október 15-én megvásárolta a beavatkozótól annak az I. r. alperes gazdasági társaságban fennálló üzletrészt. Rögzítették azt is, hogy a II. r. alperes 2003. november 20-án megvásárolta T. M.-né üzletrészeinek felét, kötelezettséget vállalva a másik fele megvásárlására. A megállapodás szövege szerint a II. r. alperes előtt ismert volt, hogy a felperesnek „jelentős összegű pénzügyi konzekvenciákkal is járó követelése áll fenn” az I. r. alperessel szemben. Dr. A. I. és a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a megállapodás „érvényességi ideje alatt” és „sikeres teljesítését követően” nem indítanak az alperesekkel vagy a beavatkozóval szemben olyan peres eljárást, vagy egyéb eljárást, amely a V. utcai építkezés sikeres lebonyolítását veszélyeztetné vagy nehezítené. A II. r. alperes kötelezte magát arra, hogy „a megállapodás 1. pontjában vállaltak teljesítésére, valamint a mai napon kelt tartozás-átvállalásra tekintettel” négy részletben, ügyvédi letét formájában megfizet 139.700.000 forintot legkésőbb 2004. április 15-éig. A 12.000.000 forint összegű első részletet a megállapodás aláírásakor átadta dr. A. I.-nek.

A megállapodásban hivatkozott tartozás-átvállalás ugyancsak dr. A. I. és az általa képviselt felperes, valamint a II. r. alperes között létre ugyanezen a napon. Ennek tartalma szerint a II. r. alperes, mint az I. r. alperes tagja kijelentette, hogy a felperesnek az I. r. alperessel szembeni követelése megfizetését külön megállapodásban foglaltaknak megfelelően átvállalja. Ez a külön megállapodás a fent idézett megállapodás. Dr. A. I. természetes személyként és a felperes képviselőjeként is kijelentette, hogy amennyiben a külön megállapodásban foglaltak maradéktalanul teljesülnek az alperesekkel szemben követelésük nem áll fenn. Az okiratokat dr. A. I., a II. r. alperes és dr. H. L. írta alá. Az alperesek között az I. r.

alperesnek a felperessel szembeni tartozása átvállalásáról szóló szerződés nem jött létre.

2003. november 21-én készült egy „nyilatkozat” megnevezésű okirat is, amelyben dr. A. I., illetve az általa képviselt felperes kijelentette, hogy az I. r. alperessel és a beavatkozóval szemben követelésük nincs, és kötelezettséget vállalt arra, hogy vele szemben pert a jövőben nem indít, „arra a tényre tekintettel”, hogy a II. r. alperes az I. r. alperessel „szemben fennállt követelésünket a mai napon átvállalta”

A beavatkozó 2004. február 19-én megszerezte az I. r. alperesnek a II. r. alperes tulajdonában volt 10 %-os mértékű üzletrészét, és azonnal tovább adta S. T. részére.

A felperes és a II. r. alperes között 2003. november 21-én létrejött megállapodásban rögzített második, harmadik és negyedik részletfizetési határidő is anélkül telt el, hogy a II. r. alperes fizetési kötelezettségeit akárcsak részben is teljesítette volna. 2004. július 30-án a beavatkozó az I. r. alperesben fennálló üzletrészét a S. É. Korlátolt Felelősségű Társaságnak értékesítette. Az erről szóló szerződés mellékletének tartalma szerint az „eladók vállalták, hogy a nyilvántartásukban nem szereplő, de a teljesítés dátumát tekintve 2004. július 7-e előtti” kötelezettségeiket kiegyenlítik. A szerződés 3.számú melléklete ténylegesen felsorolta az eladók által a velők részére átadott iratokat, melyek között nem szerepelt a felperes és az I. r. alperes közötti 2002. november 15-én aláírt kölcsönszerződés.

Az I. r. alperes megkezdte a B., V. utca szám alatti lakások értékesítését, egyúttal 1.694.692.000 forint és járulékai megfizetésének biztosítékaul az ingatlan és a rajta lévő felépítmény tárgyában vételi jogot engedett a K. és H. Rt. javára. A felperes 2004. október 15-én kelt levelével a köztük levő kölcsönszerződést felmondta, és felszólította az I. r. alperest a kölcsön visszafizetésére arra hivatkozással, hogy ezekhez az intézkedésekhez az I. r. alperes nem kért felperestől a 2002. november 15-én létrejött kölcsönszerződésnek megfelelő hozzájárulást.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. r. alperest 110.000.000 forint kölcsöntartozás, további 6.000.000 forint üzleti jutalék, és ezen összegeknek a keresetlevél előterjesztése napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a Ptk. 301. §-a alapján számított kamatai és a perköltség megfizetésére. Keresetét a 2002. november 15. napján létrejött kölcsönszerződésre, és annak felmondással történt megszüntetésére jogilag a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésére, 277. §-ának (4) és (5) bekezdésére, 321. §-ának (1) bekezdésére, 523. §-ának (1) bekezdésére valamint 525. § (1) bekezdésének d) és e) pontjaira alapította. Keresetét később kiterjesztette és a 2003. november 21-én kelt joglemondó nyilatkozat érvénytelenségének a Ptk. 210. §-a alapján történő megállapítását kérte tévedés, téves feltevés, illetve megtévesztés címén. Előadta, hogy ezt a nyilatkozatot abban a feltevésben tette, hogy a II. r. alperes az I. r. alperes „kizárólagos tulajdonosaként” és ügyvezetőjeként vállalta a felperes keresettel érvényesíteni kívánt követelésének

teljesítését. Arra az esetre, ha a kereset tárgyává tett joglemondó nyilatkozat érvényesnek minősülne, perbe vonta a II. r. alperest, és őt kérte 139.700.000 forint és ennek a 2003. november 21-én létrejött megállapodásban írtak szerinti esedékességű késedelmi kamat megfizetésére a Ptk. 332. § (2) bekezdése alapján tartozásátvállalás címén.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. r. alperes azzal védekezett, hogy a felperes a követeléséről lemondott. Kérte továbbá a kereset alapjául szolgáló kölcsönszerződés semmisségének megállapítását az 1997. évi CXIV. tv. 40. § (3) bekezdése és az 1997. évi CXLV. tv. 28. §-a alapján arra hivatkozva, hogy az I. r. alperes új cégnevének konstitutív hatályú bejegyzésére csak a szerződés aláírása után, 2002. december 2-án került sor, így a szerződést a C.-B. Kft., mint nem létező személy írta alá. Hivatkozott továbbá arra is, hogy Sz. Z. az I. r. alperes képviselőjében 2001. szeptember 15-én még nem volt az I. r. alperes ügyvezetője, és a cég nevében nem adhatott volna meghatalmazást dr. A. I.-nek.

Az I. r. alperes ellenkérelmében arra is hivatkozott, hogy a felperes és a II. r. alperes között 2003. november 21-én kelt megállapodás semmis, mert a II. r. alperes képviselői jogának hiányában az I. r. alperes képviselőjében nem járhatott el, és a megállapodásban foglalt tartozásátvállalás sem jöhetett létre érvényesen.

A II. r. alperes arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy nem vállalta át az I. r. alperes felperessel szembeni tartozását.

A beavatkozó az I. r. alperes ellenkérelméhez csatlakozva maga is kérte a kereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy a felperes és az I. r. alperes között 2001. december 3-án és 2002. november 15-én létrejött kölcsönszerződések valótlan tartalmúak, mert sem 2001. december 3-án, sem 2002. november 15-én nem került sor a kölcsönösszeg átadására. Kifogás útján meg is támadta a kölcsönszerződéseket hivatkozva arra, hogy az I. r. alperes képviselőjében eljáró Sz. Z. a 2001. december 3-ai kölcsönszerződés aláírásakor tévedésben volt, mert közvetlen kölcsönjogviszony nem állt fenn a felperes és az I. r. alperes között. A beavatkozó ellenkérelméhez az I. r. alperes is csatlakozott.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta. Megállapította, hogy érvénytelen a felperes P., 2003. november 21-én tett nyilatkozata, mellyel kijelentette, hogy az I. r. alperessel szemben követelése nincs. Kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 95.924.540 forintot, és ennek a 2004. október 19-től december 31-ig terjedő időre számított évi 11 %-os mértékű kamatát, 2005. január 1.-től a kifizetés napjáig terjedő időre minden késedelemmel érintett félévire a félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamat mértékével megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes és az I. r. alperes között kölcsönjogviszony jött létre, amelynek

alapján a felperes több részletben nyújtott kölcsönt az I. r. alperesnek. A jogviszony közvetlenül a felperes és az I. r. alperes között jött létre, nem pedig az I. r. alperes és annak tagja vagy tagjai között. E tagokat dr. A. I. nem vitásan maga helyett szerepeltette. A visszafizetést azonban nem az I. r. alperes tagjaitól várta, e tagok akarata sem terjedt ki kölcsön felvételére és visszafizetésére. Az I. r. alperes könyvelési adatai valótlanul tüntették fel e külső pénzeszközöket tagi kölcsönként. A kölcsönöket dr. A. I. nem természetes személyként, hanem a felperes képviseletében eljárva folyósította. A kölcsönöket visszterhesen nyújtotta, ezt az ügyleti akaratát kifejezi mind a 2001. december 3-ai, mint a 2002. november 15-ei kölcsönszerződés aláírásával.

E kölcsönjogviszonyból eredő követeléséből a felperes nem mondott le érvényesen. Az I. r. alperes által hivatkozott egyoldalú nyilatkozatát ugyanis abban a téves feltevésben tette, hogy a II. r. alperes az I. r. alperes ügyvezetőjeként a B., V. u. szám alatti beruházás folytatásához szükséges bankhitelből fogja megfizetni a felperes követelését. Ez a feltevés egyértelműen megállapítható abból, hogy maga a kérdéses nyilatkozat hivatkozik arra az eseményre, amelyet az ügyvéd által szerkesztett és a jogi végzettséggel rendelkező dr. A. I. aláírásával ellátott valamennyi okiratban sajátosan „tartozásátvállalásnak” neveztek. A felperes ezt a nyilatkozatát nem tette volna meg, ha tudomása van arról, hogy e tények nem állnak fenn. A tévedés érvénytelenségi oknak tekinthető attól függetlenül, hogy a tévedést „a másik fél” okozta-e vagy felismerhette-e. A nyilatkozat ugyanis egyoldalú, így kizárt a másik fél személye. A Ptk. 199. §-a pedig szerződésekre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően rendeli alkalmazni az egyoldalú jognyilatkozatokra. A felperes a jognyilatkozatát megtámadó határozatát a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül megtette.

Megállapította azt is az elsőfokú bíróság, hogy a beavatkozó 2002. november 15-én megfelelő ismeretek birtokában az I. r. alperes képviselőjeként elismerte 110.000.000 forint összegben a kölcsöntartozás tényét, és kötelezettséget vállalt a kölcsöntartozás és további 6.000.000 forint fixösszegű járulék megfizetésére. A beavatkozónak ez a nyilatkozata a Ptk. 242. § szerinti tartozáselismerésnek minősíthető, és az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn. Dr. A. I.-nek arra utaló tényállítása, hogy az általa kalkulált 110.000.000 forint olyan költségeket is magában foglal, amelyet az I. r. alperes létrejöttét megelőző időben keletkeztek, önmagában bizonyítja, hogy az okiratban feltüntetett összeg ténylegesen nem fejezi ki azt az értéket, amit a felperes kölcsön keretében bocsátott az I. r. alperes rendelkezésére. A fennálló kölcsöntartozás mértékét az elsőfokú bíróság az okirati tartalomtól függetlenül állapította meg. Egyetlen konkrét adat van arra vonatkozóan, hogy a beavatkozó 2002. november 15-ei üzletrész szerzését közvetlenül megelőzően mekkora összegű kölcsöntartozást tartott nyilván az I. r. alperes, ez a 2002. május 30. napjára aktualizált 91.010.000 forint. Ez az összeg nem haladja meg jelentős mértékben az ingatlan vételárának a felperes által fizetett részét, a különbség hihetően indokolható a cég működése által szükségessé tett kiadások felmerülésével. A bíróság arra a következtetésre jutott a rendelkezésre álló peradatok alapján, hogy 91.010.000 forint az a kölcsöntőke,

amelynek visszafizetése az I. r. alperes részéről nem történt meg. Az erre ráarakódó ügyleti kamatterhet, a 6.000.000 forint fixkamat és a számításának alapjául szolgáló 110.000.000 forint arányosításával a bíróság 4.914.540 forintban határozta meg.

A felperes a kölcsönjogviszonyt 2004. október 15-én kelt jognyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta. A felmondás jogszerűségét az I. r. alperes és a beavatkozó nem is vitatta. A bíróság is jogszerűnek találta a felmondást. A Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján a felmondással a jogviszonyt a felperes a Ptk. 321. § (1) bekezdése értelmében megszüntette, és ezzel a kölcsön és járulékai megfizetését a Ptk. 319. § (2) bekezdése szerint esedékessé tette.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy az I. r. alperes cégnevének a 2002. november 15-én tartott taggyűlés határozatával történt megváltoztatását a cégbíróság csak 2002. december 2-án jegyezte be a cégjegyzékbe. Azért nem tulajdonított ennek jelentőséget, mert álláspontja szerint a felperes és az I. r. alperes közötti kölcsönjogviszony nem ennek az okiratnak az aláírásával jött létre. A kölcsönszerződés érvényességéhez nem szükséges annak írásba foglalása. Ugyancsak nem tulajdonított jelentőséget a bíróság annak a kérdésnek, hogy adhatott-e Sz. Z. az I. r. alperes képviselőjében meghatalmazást dr. A. I.-nek azt megelőzően, hogy az I. r. alperes ügyvezetőjévé vált volna. Ez a meghatalmazás ugyanis a perbeli jogvitában semmilyen jogi jelentőséggel nem bír. Nem tulajdonított a bíróság jelentőséget annak a ténynek, hogy a 2001. december 3-ai és 2002. november 15-ei kölcsönszerződések a valóságtól eltérően rögzítik a kölcsön átadásának időpontját. A bíróság ugyanis nem ezeknek az okiratoknak az alapján, és nem a bennük kifejezett tartalom szerint állapította meg a kölcsönjogviszony keletkezését. Nem találta megalapozottnak a beavatkozónak azt a védekezését sem, amely szerint a kölcsönszerződés létrejöttkor az I. r. alperes tévedésben volt. Ez a tévedés nem állt fenn. 2002. november 15-ét megelőzően nem volt olyan személy, aki dr. A. I. akaratától függetlenül alakította volna ki az I. r. alperes jogügyleti akaratát, következésképpen annak sincs semmi jelentősége, hogy Sz. Z.-nak miről volt tudomása és miről nem. Nem találta a bíróság színleltnek sem a kölcsönszerződést, mert a felperes a kölcsönösszeget ténylegesen szolgáltatva, azt a kölcsönvevő elfogadta, és ez nem más jogcímen vagy jogviszony keretében történt.

A beavatkozó által a bizonyítási eszközként csatolt 2002. november 18-i keltezésű „Együttműködési megállapodás” elnevezésű okiratot az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette, mert a szakértői vélemények alapján manipuláltnak találta.

A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és tanúvallomások részletes elemzése és értékelése alapján mellőzte annak a ténynek a megállapítását, hogy a 2002. november 15. napját megelőzően keletkezett alapítókkal szembeni társasági kötelezettség, mint taggal szembeni kölcsöntartozás visszafizetése az I. r. alperes részéről 2002. november 18. napján 97 millió forint összegben K. R. részére megtörtént.

A II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság elutasította, mert az I. r. alperes tartozásának II. r. alperes általi átvállalására vonatkozó megállapodás nem jött létre. A II. r. alperesnek a felperessel kötött 2003. november 21-ei megállapodás a Ptk. 272. §-ában körülírt, és a 274. § (2) bekezdése szerint készfizetőnek minősülő kezességvállalásnak lenne tekinthető, ha megállapítható lenne, hogy a II. r. alperes a magánvagyonára terhére vagy az I. alperestől különböző más személy képviselőjében vállalt volna kötelezettséget arra az esetre, ha az I. r. alperes nem teljesítené a felperessel szembeni fizetési kötelezettségét. E feltételek fennállásának hiányában a kezesség szabályai alapján sem állapítható meg a felperessel szemben a keresettel érvényesíteni kívánt fizetési kötelezettség fennállása.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az I. r. alperest és a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján a beavatkozót, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt egyenként 5.011.200 forint perköltséget. A perköltség összegének megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a felperes csak részben lett pernyertes, továbbá hogy az I. r. alperest támogató beavatkozás következtében nagyon jelentős költségdöbblete keletkezett. Az ügyvédi munkadíj mértékét a felperes és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésnek megfelelően határozta meg. Figyelemmel volt arra is, hogy a beavatkozással a felperesnek „nagyon jelentős költségdöbblete keletkezett számos hiteltelennek és valótlannak talált bizonyíték bizonyító erejének megdöntésével összefüggésben”.

Az ítélet ellen az I. r. alperes és a beavatkozó fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést jelentett be.

Az I. r. alperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az I. r. alperessel szemben a keresetet utasítsa el. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem a rendelkezésre álló bizonyítékokból levonható következtetéseknek megfelelően állapította meg a tényállást, nem kellő súllyal értékelte a perben felmerült bizonyítékokat. Hibás mérlegelés során rekesztette ki a K. R. által aláírt okiratokat (nyilatkozatok és pénztárbizonylatok), melyeket az igazságügyi szakértő megállapítása szerint is K. R. írt alá, és nem megfelelően értékelte V. A., K. G. és K. R. tanúvallomását. A bíróság a mérlegelésénél kirekesztette azokat a bizonyítékokat, amelyek kétségeket ébresztettek az elsőfokú bíróságban, függetlenül azok számától, vagy azok egymást erősítő voltától. Nem értékelte a felperes terhére K. R. és dr. A. I. bizalmi kapcsolatát, és dr. A. I.-nek a 2002. november 18-án kelt együttműködési megállapodással összefüggő ellentmondásos megnyilvánulásait.

A beavatkozó kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, és a keresetet az I. r. alperessel szemben utasítsa el. Arra hivatkozott, hogy a felperes maga is engedményezésre hivatkozott, arra, hogy „az ingatlan vételárát és a kft. működési költségeit illetően K. R., illetve a M. Bt. által teljesített összegek visszafizetésére nem került sor, ezért a dr. A. I.-vel és az A. Kft.-

vel létrejött megállapodás szerint a V. Kft. -vel szembeni kölcsönkövetelése nevezetteknek az A. Kft. részére engedményezésre került olyképp, hogy dr. A. I.-nek és az A. Kft.-nek K. R.-al és a M. Bt.-vel szemben követelése már nem áll fenn". Ilyen előzmények után került sor az A. Kft. és a V. Kft. között 2001-12-03-i keltezéssel „kölcsönszerződés” elnevezéssel okirat felvételére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem a periratokból levonható következtetéseknek megfelelően állapította meg, és az ítéletét nem a ténylegesen megállapítható tényállás alapján hozta meg. Fellebbezésében részletesen értékelte a bizonyítékokat, és álláspontja szerint a peradatok alapján az állapítható meg, hogy az I. r. alperesnek K. R. nyújtott kölcsönt, a kölcsönt az I. r. alperes K. R.-nek visszafizette. Nem kizárt, és lehetett úgy, hogy a K. R. nevén nyilvántartott befizetések forrásait a felperes biztosította, erre azonban az I. r. alperessel és a beavatkozóval szemben semmi sem utalt. A rendelkezésre álló írásbeli kölcsönszerződések tartalma nem valós, mert K. R. 2001. december 3-át megelőzően folyósította a kölcsönt az I. r. alperesnek, így 2001. december 3-án nem történt, források hiányában nem is történhetett meg készpénzkölcsön átadása. Nem folyósított kölcsönre hivatkozva annak alapján tartozást elismerni nem lehet. A perbeli írásbeli kölcsönszerződések alapján kölcsönadásra nem került sor, a felperes szóbeli kölcsönszerződést az I. r. alperessel nem kötött, a felperes és K. R. egymás közötti esetleges szóbeli megállapodása pedig az I. r. alperesre nem hat ki.

A beavatkozó kérte azt is hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését változtassa meg. Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét eltúlzottan állapította meg, a több mint tizenegy százalékos együttes perköltség megállapítását semmi sem indokolja. A peradatokból megállapítható, hogy a beavatkozó által csatolt kiadási pénztárbizonylatot K. R. írta alá, és ugyanez állapítható meg a „nyilatkozat” elnevezésű okiratról is. A szakértői vizsgálatok oka K. R. tagadása volt. Szakértői vizsgálat igazolta azt is, hogy az együttműködési megállapodáson szereplő aláírás dr. A. I.-től származik. A Pp. 83. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint a költségtöbbletben lehet a beavatkozót marasztalni. A peres eljárás elhúzódása nem kizárólag a beavatkozónak róható fel, a beavatkozó perbeli védekezése nem okozott olyan méretű többletköltséget, ami az elsőfokú bíróság által a beavatkozó terhére megállapított perköltséget indokoltá teszi.

A felperes csatlakozó fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, és az I. r. alperest a kereseti kérelemben írt 116.000.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezze. Hivatkozott a 2002. november 15-ei kölcsönszerződés tekintetében a Ptk. 242. § szerinti tartozáselismerésre, arra, hogy az I. r. alperes is a felek közötti korábbi perben tartozáselismerésnek tekintette az okiratot. A 110.000.000 forintos kölcsönösszeg magában foglalja az I. r. alperes elismerésére is tekintettel a felperes illetve dr. A. I. által a vételár részeként folyósított pénzüsségeket, az I. r. alperes működésére fordított kiadásokat, és 6.000.000 forint project haszon nyereség kifizetését annak megjegyzése mellett, hogy a kivitelező a felperes kft. lett volna. Ebből következően a kereseti kérelem összecszerűsége is megállapítható, illetve bizonyítható. A

csatlakozó fellebbezéssel egyidejűleg a késedelmi kamatigény kezdőidőpontját 2004. október 15. napjában jelölte meg azzal, hogy az 1994. évi CXXXV. tv. 134. §-a alapján a 2005. január 1-jét követően a teljesítésig terjedő időszakra késedelmi kamatigényét a Ptk. 301/A. §-ára alapította, így a késedelmi kamat mértékét a jelzett időponttól a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-ával növelt összegben kérte megállapítani.

A fellebbezések nem megalapozottak, a csatlakozó fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelmek, illetve csatlakozó fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek keretei között vizsgálta felül (Pp.253. § (3) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy a M. és T. Betéti Társaságot a cégbíróság 2000. augusztus 9-én jegyezte be a cégjegyzékbe, beltagja K. (K.) R., kültagja K.-né R. C. M. E. volt. A társaságot a cégbíróság 2002. február 19-ei hatállyal hivatalból törölte a cégjegyzékből.

Az I. r. alperes ügyvezetője a cégjegyzék szerint 2001. augusztus 16. és szeptember 27. között Cs.A. volt.

Megállapítja a másodfokú bíróság, hogy a felperes és a M. és T. Bt. között engedményezésre nem került sor.

Mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból azt, hogy 2002. november 18-án az I. r. alperes részéről 97.000.000 forint kölcsön visszafizetése K. R. részére a könyvelési adatokkal ellentétben nem történt meg.

Megállapítja a másodfokú bíróság, hogy a felperes 2008. május 8. napjától felszámolás alatt áll.

Az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelmet és ellenkérelmet ismertető részét pontosítja a másodfokú bíróság azzal, hogy a beavatkozó kifogás útján az I. r. alperes tévedése címén a perbeli kölcsönszerződéseket megtámadta, hivatkozva arra, hogy nem volt közvetlen kölcsönjogviszony a felperes és az I. r. alperes között (164. sz. előkészítő irat), és erre vonatkozóan a szerződéskötéskor az I. r. alperes tévedésben volt, és az I. r. alperes e megtámadási kifogáshoz csatlakozott (183. sz. jegyzőkönyv).

Az elsőfokú bíróság egyebekben a fellebbezésben érintett részben helyesen állapította meg a tényállást, és abból helyes jogi következtetést vont le arra nézve, hogy a felperes és az I. r. alperes között kölcsönszerződés jött létre, és a felperes a szerződés felmondása folytán igényt tarthat az általa folyósított összeg szerződés szerinti visszafizetésére. Tévesen állapította meg azonban a felperes jogos

követelésének összegét, és az I. r. alperes fizetési kötelezettségének jogalapjával kapcsolatos jogi álláspontot sem osztja maradéktalanul a másodfokú bíróság.

A perben abban kellett állást foglalni, hogy létrejött-e kölcsönjogviszony a felperes és az I. r. alperes között, ha létrejött, mikor milyen feltételekkel, és hogy sor került-e ennek a jogviszonynak a megszüntetésére a kölcsön visszafizetésével. Ezen felül a másodfokú bíróság álláspontja szerint még azt is vizsgálni kellett, hogy a kölcsönszerződés - annak létrejötte esetén - érvényes-e vagy sem. E kérdéseket illetően a másodfokú bíróság az általa irányadónak tekintett tényállás alapján azt állapította meg, hogy létrejött a kölcsönszerződés a felperes és az I. r. alperes között, ebből az következik, hogy nem jöhetett létre ugyanerre az összegre kölcsönszerződés az I. r. alperes és tagja, K. R. között. A kölcsönszerződés 2002. november 15-én jött létre, a 2002. november 15-én kelt „kölcsönszerződés” megnevezésű okirat aláírásával, az abban foglalt feltételekkel. A kölcsönszerződés érvényes, és érvényes az abban foglalt tartozás-elismerés is. A kölcsön összege 109.000.000 forint + 5.946.000 forint ügyleti kamat, melyet az I. r. alperes a felperes részére nem fizetett meg.

A jogvita alapkérdése az volt, hogy a nem vitatottan a felperes vagyonából biztosított pénzüsszegek kölcsönadásával a felperes vagy az I. r. alperes akkori tagja, a M. és T. Bt. illetőleg K. R. került-e jogviszonyba az I. r. alperessel, tehát nem a kölcsönszerződés létrejötte volt vitás, hanem az, hogy ki volt a kölcsönadó, kinek tartozik, vagy tartozott az I. r. alperes. A kölcsönszerződés a Ptk. 205. § (1) bekezdése és 523.§ (1) bekezdése alapján a felek egyező akaratnyilvánításával jön létre. A kölcsönszerződés érvényessége nincs írásbeli alakhoz kötve, a kölcsönről készült okirat szerepe csupán deklaratív. Ennek alapján elsősorban azt kellett vizsgálni, hogy a felek akaratának szerződés létrehozására alkalmas kölcsönös és egybehangzó kifejezése mikor és kik részéről történt meg.

A felperes, az I. r. alperes illetőleg a M. és T. Bt. is gazdasági társaság volt, akiknek akarata kifelé, harmadik személy irányába a társaság szervezeti képviselője útján nyilvánul meg. Ezért a kölcsönadó személyét illetően annak volt jelentősége, hogy a perbeli összegek I. r. alperes vagyonába kerülésekor volt-e kölcsönszerződés létrejöttét eredményező egyező akaratnyilvánítás az I. r. alperes szervezeti képviselője és a felperes szervezeti képviselője között, illetőleg az I. r. alperes tagjaként a M. és T. Bt. szervezeti képviselője és az I. r. alperes képviselője között.

A perben irányadó tényállás szerint a 2001. szeptember 21-én, majd 2001. szeptember 27-e és november 19-e között az I. r. alperes 90.118.356 forint vételárrészt fizetett meg az ingatlan eladójának, amelynek fedezetét nem vitásan a felperes biztosította. Az I. r. alperesnek ekkor két tagja volt, a M. és T. Bt. 2001. szeptember 4-től, és T. M.-né 2001. augusztus 8-tól. A betéti társaság beltágja volt K. R., aki ekkor még nem volt tagja az I. r. alperesnek. Az I. r. alperes ügyvezetője 2001.szeptember 27-i hatállyal lett Sz. Z., 2001. szeptember 21-én az ügyvezető Cs. A. volt. Sz. Z. csak névleg volt az I. r. alperes ügyvezetője, az ügyvezetői teendőket dr. A. I. látta el. Sz. Z. előadása szerint az I. r. alperes könyvelési

adatainál szerepeltetett 97.020.000 forint kölcsönről nem volt tudomása. A 2001. december 3-án kelt kölcsönszerződésen szereplő aláírásáról úgy nyilatkozott, hogy „a tudatomban ilyen kölcsönszerződést nem írtam alá”.

A vizsgált időszakban a felperes ügyleti szándékát dr. A. I. határozta meg, és e céget ő is képviselte. Az I. r. alperes tagjai a cégjegyzék szerint a M. és T. Bt. és T. M.-né volt, ügyvezetője pedig Sz. Z. volt, azonban megállapítható, hogy az I. r. alperes akaratát dr. A. I. határozta meg, és ez az akarat nyilvánult meg az I. r. alperes ügyvezetője, Sz. Z. eljárása során is. Dr. A. I. szerződési jognyilatkozat tételi akarata tehát nem az I. r. alperes akarata volt, az I. r. alperesnek szerződési akarata nem volt. Mindebből az következik, hogy a perbeli pénz átadásakor a felperes és az I. r. alperes között kölcsönszerződés nem jött létre, mert hiányzott az erre irányuló, kölcsönvevői oldalon szükséges szerződési akarat a kölcsön elfogadására az I. r. alperes részéről. Az I. r. alperes gazdasági társaság tagjainak a felperestől kapott kölcsön elfogadására szerződési akarata nem volt, a társaság nevében a szerződési akaratot kifejező jognyilatkozat tételére jogosult ügyvezető (2001. szeptember 27-e előtt Cs. A., azt követően Sz. Z.) a kölcsön folyósításáról, a folyósító személyéről nem is tudott, így ezzel kapcsolatban szerződési akaratot sem közvetíthetett. Ilyen körülmények között a 2001. december 3-án kelt „kölcsönszerződés” megnevezésű okirat szerződés létrejöttét nem igazolja, mert azt ugyan az I. r. alperes nevében Sz. Z. ügyvezetőként aláírta, de bebizonyosodott, hogy az abban foglalt kölcsönt elfogadó jognyilatkozatot az I. r. alperes nevében az I. r. alperes ügyvezetője nem tette meg (Ptk. 196. § (1) bekezdés), így ez a nyilatkozat az I. r. alperest nem kötelezi.

Ugyanakkor az I. r. alperes tulajdonába került ingatlan vételár része tekintetében az I. r. alperes és tagja, a M. és T. Bt. között sem jöhetett létre kölcsönszerződés, mert a kölcsönvevői oldalon az ilyen szerződés megkötésére irányuló szándék (mivel az dr. A. I. szándéka, és nem az I. r. alperes szándéka lehetett) ugyancsak hiányzott. A kérdéses időszakban a M. és T. Bt. szervezeti képviselője K. R. volt, az ő előadása nyomán is megállapítható, hogy nem állt szándékában az I. r. alperessel kölcsönszerződést kötni. A szerződő felek között egyező akaratnyilvánítás tehát e vonatkozásban sem történt, függetlenül attól, hogy a követelés tagi kölcsönként került az I. r. alperes könyvelésébe. A perben semmi sem támasztotta alá az I. r. alperesnek azt a hivatkozását, hogy a felperes az általa folyósított összegeket a M. és T. Bt.-nek adta kölcsön, azaz köztük jött létre kölcsönszerződés, ezért a felperes az I. r. alperessel nem kerülhetett jogviszonyba, az érintett felek erre irányuló akarat megegyezése nem igazolható. K. R. azt állította, hogy ilyen kölcsönszerződés nem jött létre, ennek ellenkezőjét okirati bizonyíték nem támasztja alá, és nincs adat ezen állítólagos kölcsönszerződés lényeges tartalmára sem. Az a körülmény, hogy a befizetéseknél K. R. közreműködött, nem igazolja, hogy a kérdéses összegeket a M. Bt. a felperestől kölcsön kapta, és K. R. nem a felperes nevében járt el. K. R. a tanúvallomásában is megbízásra hivatkozott. Nem igazolja ezt a felperesnek az a hivatkozása sem, hogy a betéti társaság az I. r. alperessel szemben fennálló követelését a felperesre engedményezte volna, mert ennek ténye ugyancsak nem állapítható meg. Ezzel összefüggésben azonban a másodfokú bíróság kiemeli, hogy

ha megállapítható lett volna az engedményezés - amely feltételezné, hogy a felperes és a M. és T. Bt. között kölcsönszerződés jött létre, és eredetileg a M. és T. Bt. volt a követelés jogosultja az I. r. alperessel szemben - úgy annak 2001. december 3-a előtt kellett volna megtörténnie az okirati bizonyítékok szerint. Igazolt ugyanis, hogy a december 3-ai kölcsönszerződés szerinti nyilatkozatot a felperes megtette, csak az I. r. alperes nem tett jognyilatkozatot. A felperesnek e nyilatkozata tartalmából pedig egyértelmű, hogy akkor már a felperes magát tekintette kölcsönadónak. Az e nyilatkozatot tartalmazó szerződést az I. r. alperes ügyvezetője aláírta, így a felperes nyilatkozata hatályossá vált (Ptk. 214. § (1) bekezdés), ami egyben azt is jelentené, hogy ezzel az engedményezésről a kötelezett (az I. r. alperes) értesítése is bekövetkezett volna.

A fentiekből következően 2001-ben az I. r. alperes kölcsönszerződés nélkül jutott vagyoni előnyhöz, azaz jogalap nélkül gazdagodott. A felperes szándéka nem ingyenes juttatásra vonatkozott, így az I. rendű alperes a gazdagodást a Ptk. 361. § (1) bekezdés alapján lett volna köteles visszatéríteni. A gazdagodás a felperes rovására történt, ugyanakkor az I. r. alperes - dr. A. I. akarata szerint - ezt a tételt az alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségként tartotta nyilván 97.020.000 forint, majd 97.010.000 forint összegben. Ténylegesen azonban az I. r. alperesnek tagjaival szemben kötelezettsége nem volt, és a jogalap nélküli gazdagodás szerinti visszatérítési kötelezettsége az I. r. alperesnek nem a tagjaival, hanem a felperessel szemben állt fenn.

Ilyen előzmények után került sor a dr. A. I. által képviselt felperes és a beavatkozó által képviselt I. r. alperes között 2002. november 15-én a „kölcsönszerződés” elnevezésű okirat aláírására. A beavatkozó ezen a napon lett az I. r. alperes ügyvezetője, de már ezt megelőzően, hónapok óta üzleti tárgyalásokat folytatott a felperes ügyvezetőjével. A vezető tisztségviselő személyében történő változást a cégbíróság a társaság nevének megváltozásával együtt, 2002. december 2-án jegyezte be a cégjegyzékbe. Alaptalanul hivatkozott az I. r. alperes ezzel összefüggésben B. R. képviseleti jogának hiányára. A változásbejegyzés ugyanis az 1997. évi CXLV. tv. 30. § (2) bekezdése értelmében visszamenőleges hatályú volt, az ügyvezető személyében bekövetkezett változás befelé, az I. r. alperes vonatkozásában azonnal hatályossá vált (EBH.2002.780), ezért maga a társaság az I. r. alperes a képviseleti jog hiányára alappal nem hivatkozhat.

A 2002. november 15-én kelt okirat, mint teljes bizonyító erejű magánokirat (Pp. 196. §) igazolja azt, hogy a felperes és az I. r. alperes szervezeti képviselője az okiratban foglalt nyilatkozatot megtette. Ennek lényege szerint az I. r. alperes a szerződés aláírásával elismerte a 2001. december 3. napján kelt kölcsönszerződéssel 40 hónapi lejáratú kölcsönadott 110.000.000 forint befizetését a felperes részéről, és kötelezettséget vállalt arra, hogy „a jelen szerződés aláírásával átvett kölcsönt” legkésőbb 40 hónapon belül a kölcsönadó részére visszafizeti. A felperes tehát az átadott pénz visszafizetését igényelte, az I. r. alperes pedig a szerződés nélkül átvett összegekkel kapcsolatban írásban elismerte azt, hogy a pénzt a felperestől vette át, vele szemben van visszafizetési

kötelezettsége, mégpedig most már kölcsön jogcímén. Az addig jogalap nélküli gazdagodás címén fennálló tartozás jogcíme megváltoztatásának, annak kölcsön jogcímmé alakításának pedig jogi akadály nem volt (BDT.1998.481).

A fentiek szerint létrejött kölcsönszerződés nem semmis, alaptalanul hivatkozott az I. r. alperes, illetőleg a beavatkozó annak színleltségére, a színlelés ugyanis kétoldalú tudatos magatartás, ilyenkor a felek közös akarata arra irányul, hogy ne kössék meg azt a szerződést, amely jognyilatkozataik alapján keletkezik (BH.2001.29.). A színlelésnek tehát valamennyi szerződő fél részéről fenn kell állnia, ez viszont a felperes oldalán nyilvánvalóan kizárható. Nem teszi színlelté a kölcsönszerződést az sem, hogy a 2001. évi folyósítást a felek kölcsönnek minősítették, holott ilyen kölcsönszerződés akkor nem jött létre, hiszen az I. r. alperesnek már 2001. szeptembertől kezdődően volt fizetési kötelezettsége a felperessel szemben, csak ennek jogcíme nem kölcsön, hanem jogalap nélküli gazdagodás volt. A perbeli kölcsönszerződést illetően a másodfokú bíróság egyéb semmisségi okot nem észlelt.

A 2002. november 15-én létrejött és nem semmis szerződést az I. r. alperes és a beavatkozó a perben kifogás útján tévedésre alapítottan megtámadta (Ptk. 236. § (3) bekezdés). Arra hivatkoztak, hogy a szerződéskötéskor az I. r. alperes tévedésben volt a kölcsönadó személyét illetően, mert a követelés jogosultja a társaság tagja, K. R. volt. Arra is hivatkoztak, hogy az I. r. alperes ezt a kölcsönt, 2002. november 18-án vissza is fizette.

A megtámadási kifogás körében a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az I. r. alperesnek kellett bizonyítani, hogy K. R. kölcsönszerződést kötött, a kölcsönadó személye tekintetében a 2002. november 15-ei szerződéskötéskor az I. r. alperes tévedésben volt, és a Ptk. 210. §-ában foglaltakra tekintettel azt is, hogy ez a körülmény lényeges volt, és tévedését a felperes okozta, vagy felismerhette. Erre tekintettel önmagában az, hogy saját könyvelése anyagát az I. r. alperes ügyvezetője a szerződéskötéskor nem ismerte, a tévedés megállapítására nem elegendő.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tévedés igazolására irányuló bizonyítás sikertelen volt. Az I. r. alperes tévedésére vonatkozóan volt jelentősége a 2002. november 18-ai együttműködési megállapodást tartalmazó okirat (42/B/3.) valódiságának. Ha ennek alapján megállapítható lett volna, hogy a felperes három nappal a kölcsönszerződés aláírása után úgy nyilatkozott, hogy a 2001. december 3-ai megállapodásban megjelölt kölcsönösszeg átadására nem került sor, valós jogügylet a felperes és az I. r. alperes között nem jött létre, úgy bizonyított lett volna az, hogy az I. r. alperes által 2002. november 15-én elismert követelésnek nem a felperes volt a jogosultja, és így az is, hogy az I. r. alperes korábban a vagyoni előnyhöz a tagja, és nem a felperes rovására jutott. Ezzel összefüggésben helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a kérdéses okirat nem valódi, manipulált, következésképpen bizonyítékként nem vehető figyelembe, a felperes nyilatkozatának megtételét nem igazolja. A Pp. 199. § rendelkezésére is

figyelemmel helyesen döntött az elsőfokú bíróság a bizonyítás összes adatának mérlegelése alapján úgy, hogy ezt az okiratot a bizonyítékok köréből kirekeszti, arra is tekintettel, hogy a felperes mindvégig tagadta e nyilatkozat megtételét, a kérdéses okirat átadását. A felperes 2002. november 15-e után tanúsított magatartása, de az I. r. alperes 2003. június 2-án kelt levelének tartalma is egyértelműen azt támasztja alá, hogy a kérdéses nyilatkozatot a felperes nem tette meg, egyéb, az I. r. alperes tévedését alátámasztó bizonyíték pedig a perben nem merült fel.

Az I. r. alperes és a beavatkozó sem vitatta, hogy a kölcsön folyósítása a felperes vagyona terhére történt, a M. és T. Bt.-nek erre anyagi fedezete nem is volt. A felperes és a M. és T. Bt. között pedig kölcsönszerződés a már kifejtettek szerint nem jött létre. Az I. r. alperes könyvelési adatait illetően éppen a beavatkozó fejtette ki a 196. számú előkészítő iratában, hogy egy polgári perben egy polgári anyagi jogi jogviszony tartalmi megítélése a jogviszony tartalmán, és a nem az adminisztráció mibenléte alapján történik. Ezzel a másodfokú bíróság is egyetért. Ebből pedig az következik, hogy a tartozás tagi kölcsönként nyilvántartásának ténye nem igazolja azt, hogy a kölcsönt ténylegesen a tag nyújtotta, és ezt a fentiek szerint egyéb bizonyíték sem támasztja alá.

Az I. r. alperes és a beavatkozó előadásával kapcsolatban még a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá:

Az I. r. alperes azt állította, hogy kölcsöntartozása K. R. szemben áll fenn. K. R. a kölcsön folyósításakor, 2001. évben nem volt az I. r. alperes tagja, az I. r. alperes tagja ebben az időszakban a M. és T. Bt. volt, amely társaságot 2002. február 19-i hatállyal a cégbíróság hivatalból törölte a cégnyilvántartásból. Ezzel a betéti társaság az 1997. évi CXLIV. tv. 53. § (1) bekezdés f) pontja alapján jogutód nélkül megszűnt, ezért ekkor, vagy ezután az I. r. alperes által tagi kölcsönként nyilvántartott követelést K. R. tőle nem is szerezhette meg. Azt pedig, hogy a törlést megelőzően szerezte volna meg K. R. a betéti társaságtól a követelést, az I. r. alperes nem állította, és erre nézve bizonyíték sem merült fel. Így az I. r. alperes tévedése a tagi kölcsön követelés fennállása esetén sem arra vonatkozhatott volna, hogy a követelésnek nem a felperes, hanem K. R. volt a jogosultja, hanem csak arra, hogy a követelés megszűnt, mert jogutód nélkül megszűnt a követelés jogosultja, ebből következően az I. r. alperes könyvelése nem létező követelést tartalmazott. Erre azonban az I. r. alperes nem is hivatkozott.

Mindezeket mérlegelve a másodfokú bíróság megállapította, hogy a 2002. november 15-én létrejött kölcsönszerződés nem semmis, megtámadása az I. r. alperes illetőleg a beavatkozó részéről sikertelen volt, mert a szerződéskötéskor az I. r. alperes nem volt tévedésben a követelés jogosultja személyét illetően. Az I. r. alperes 2001. évben a felperes rovására vagyoni előnyhöz jutott, és ezt ismerte el kölcsöntartozásként az I. r. alperes. A perbeli kölcsönszerződés jogosultja a felperes, a szerződés nem szól harmadik személy javára (Ptk. 233. §) a szerződést annak megkötése után a szerződő felek a jogosult személyét illetően nem

módosították, és a szerződés alapján őt megillető követelést a felperes nem is engedményezte másra. Az I. r. alperes a kölcsönt nem fizette vissza, ezért a kölcsönszerződés felmondása alapján a felperes tarthat igényt a visszafizetésre.

Ezt az igényét a másodfokú bíróság álláspontja szerint semmiben nem érinti az, hogy az I. r. alperes K. R. részére fizetett-e, ha igen mikor, milyen jogcímen, milyen forrásból, és milyen összeget. Önmagában a fizetés ténye annak bizonyítottsága esetén sem eredményezhette a felperes követelésének megszűnését, mint ahogy annak hiánya sem igazolná a felperes követelésének megalapozottságát. A másodfokú bíróság a 2002. november 18-ai fizetésre vonatkozó tényállítások körében csak annak a körülménynek tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes kérte-e az I. r. alperestől, hogy K. R.-nek fizessen, mert ez illetőleg ennek elfogadása a kölcsönszerződés módosítását jelentette volna. Ezt azonban a felperes tagadásával szemben tényként megállapítani nem lehetett, a szerződésmódosítás tényét semmi nem igazolta. Jelentősége volt még annak, hogy a 2002. november 18-ai állítólagos visszafizetés alkalmával a felperes ügyvezetője, dr. A. .I. jelen volt-e, és ekkor tanúsított-e olyan ráutaló magatartást, ami a jogosult személyét illetően a kölcsön szerződés módosítását eredményezte volna. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a pusztán jelenlét nem minősül a Ptk. 216. § (1) bekezdése szerinti ráutaló magatartásnak, mert önmagában nem fejezhet ki semmiféle szándékot a jogosult személyének megváltoztatására. Megállapítható azonban, hogy a szerződésmódosításra irányuló felperesi szándék meglétét, kinyilvánítását az I. r. alperes illetve a beavatkozó által megjelölt, a visszafizetés tényére vonatkozó bizonyítékok sem támasztják alá, ilyen körülmények között pedig szerződés módosítására ráutaló magatartással sem kerülhetett sor az I. r. alperes és a beavatkozó visszafizetéssel kapcsolatos tényállítása valódiságának elfogadása esetén sem. Szerződésmódosítás hiányában az a tény, hogy 2002. november 18-án az I. r. alperes K. R.-nek 97.000.000 forintot kifizetett, bizonyítottsága esetén sem érinti a felperes követelésének megalapozottságát, e fizetésnek ugyanis nem lehetett a felperes és az I. r. alperes jogviszonyát illetően kötelelem megszüntető hatása. Erre tekintettel a tagi kölcsön fizetésével kapcsolatos ténymegállapítást és az ezzel összefüggő bizonyítékok mérlegelését a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletéből, mint szükségtelent mellőzte.

A fenti indokokra tekintettel megalapozott az I. r. alperes marasztalása, tévedett azonban az elsőfokú bíróság a kötelezettség mértékét illetően, mert figyelmen kívül hagyta az I. r. alperes tartozáselismerő nyilatkozatát, és bizonyító félnek a felperest tekintette. A Ptk. 242. § (1) bekezdése értelmében azonban az I. r. alperesnek kellett bizonyítani azt is, hogy a követelés nem az elismert 116.000.000 forint volt, a 2002. november 15-én létrejött szerződés ugyanis az I. r. alperes részéről írásbeli tartozáselismerő nyilatkozatot is tartalmazott. Ezt a nyilatkozatot az I. r. alperes akkori ügyvezetője, a beavatkozó kétséget kizáróan az I. r. alperes cégneve alatt, saját névaláírásával látta el (1997. év CXLIV. tv. 40. § (3) bekezdés). Ezen nem változtat az sem, hogy az I. r. alperes cégneve megváltozásának bejegyzésére csak 2002. december 2-án került sor. A kölcsönvevő jogalanyisága ugyanis 2002.

november 15-én ugyanaz volt, mint 2002. december 2-án, csak elnevezése változott.

Az I. r. alperes bizonyítása a tartozás összezszerúsége tekintetében részben volt eredményes. A felperes ügyvezetője előadta, hogy a megjelölt összegben az 1999-től felmerülő utazási és szállásköltséget is beszámította. Ezek az összegek nem minősíthetők kölcsönnek, e költségek megtérítésére kölcsön címen az I. r. alperes nem kötelezhető. Ezek összezszerúsége nem volt megállapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével a másodfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján ezt az összeget 1.000.000 forintban állapította meg. A kikötött fix összegű jutalék összegét ennek arányában csökkentette és 5.946.000 forintban határozta meg.

A felperes a fellebbezési eljárásban keresetét a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontjának korlátai között megváltoztatta, a kamatfizetés kezdő időpontjaként 2004. október 15-ét kérte megállapítani, a kamat mértékének megállapításánál pedig a Ptk. 301/A. § szabályait kérte alkalmazni. A Ptk. 214. § (1) bekezdése szerint az írásban vagy távirati úton közölt nyilatkozat hatályosságához az szükséges, hogy az a másik félhez megérkezzen. A felperes felmondása 2004. október 15-én kelt, és nem állapítható meg, hogy pontosan mikor érkezett meg az I. r. alpereshez. A másodfokú bíróság ezért a kamatfizetés kezdő időpontját nem módosította. A 2004. évi CXXXV. tv. 134. §-a szerint, amennyiben a felek eltérően nem rendelkeztek, a 2004. május 1.-ét megelőzően kötött szerződések esetében a késedelem 2005. január 1-jét követő időtartamára a késedelmi kamat megállapításakor a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. tv., valamint egyes törvények fogyasztóvédelemmel összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2002. évi XXXVI. törvénynek 5-6. §-a által megállapított 301., 301/A. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően a késedelmi kamat mértéke 2005. január 1-jét követően késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege (Ptk. 301/A. § (2) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a felperes javára járó ügyvédi munkadíjat eltúlzottan magas összegben állapította meg. A beavatkozó által támogatott fél pervesztessége esetén a beavatkozás okozta többletköltségek megfizetésére a beavatkozót kell kötelezni. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a beavatkozás miatt a felperes képviselete lényegesen nagyobb mértékű ügyvédi tevékenységet igényelt, és az ügy rendkívüli bonyolultságára tekintettel a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj mértéke sem tekinthető eltúlzottnak. Tévesen határozta azonban meg a munkadíj számításának alapját. Az elsőfokú bíróság a keresetet az I. rendű alperessel szemben 95.924.540 forint erejéig találta megalapozottnak. Ennek 6%-a 5.755.472 forint, általános forgalmi adóval növelten 6.906.567 forint. Számítása szerint a felperes 71.192 forint előlegezett költség megtérítésére tarthat igényt. Ez összesen 6.977.759 forint, az elsőfokú bíróság ezzel szemben az I. rendű alperest és a beavatkozót összesen 10.022.400 forint perköltség megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság a perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést a Pp.

253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2330.(VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján 8.276.112 forintban határozta meg. Az elsőfokú perköltség meghatározásánál figyelembe vette, hogy a szakértői bizonyításra a beavatkozó által benyújtott okiratok hitelességének igazolása végett volt szükség, ezért az ezzel kapcsolatosan előlegezett költségeket a beavatkozó köteles viselni.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. r. alperest és a beavatkozót a fellebbezési eljárásban felmerült perköltség (a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj) megfizetését. A perköltség megállapításánál a másodfokú bíróság tekintettel volt arra, hogy a beavatkozó önálló fellebbezést nyújtott be, melynek indokai az I. r. alperes fellebbezésétől eltértek, ezért a felperes jogi képviseletének ellátása többlet ügyvédi tevékenységet igényelt.

P é c s, 2008. szeptember 24.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró